

متن خطبه‌ی پیامبر(ص) در روز غدیر

از سؤال ۱ تا ۲۰

بخش اول: حمد و ثنای الهی

ستایش خدای را سزااست که در یگانگی‌اش بلند مرتبه و در تنهایی‌اش به آفریدگان نزدیک است؛ سلطنتش پر جلال و در ارکان آفرینش بزرگ است. بر همه چیز احاطه دارد بی آن‌که مکان گیرد و جابه‌جا شود و بر تمامی آفریدگان به قدرت و برهان خود چیره است.

همواره ستوده بوده و خواهد بود و مجد و بزرگی او را پایانی نیست. آغاز و انجام از او و برگشت تمامی امور به سوی اوست. اوست آفریننده‌ی آسمان‌ها و گستراننده‌ی زمین‌ها و حکمران آن‌ها. دور و منزّه از خصایص آفریده‌هاست و در منزّه بودن خود نیز، از تقدیس همگان برتر.

هموست پروردگار فرشتگان و روح؛ افزونی بخش بر آفریدگان و بخشنده‌ی بر همه‌ی موجودات است. به نیم‌نگاهی دیده‌ها را ببیند و دیده‌ها هرگز او را نبینند.

کریم و بردبار و شکیباست. رحمتش جهان‌شمول و عطایش منت‌گذار. در انتقام و کیفر سزاواران عذاب، بی‌شتاب است. بر نهان‌ها آگاه و بر درون‌ها دانا، پوشیده‌ها بر او آشکار و پنهان‌ها بر او روشن است. بر هر هستی فراگیر و چیره، نیروی آفریدگان از او و توانایی بر هر پدیده و ویژه‌ی اوست. او را همانندی نیست.

در تاریکستان لاشیء ، او هستی بخش هر هستی است ؛ جاودانه و زنده و عدل گستر . خداوندی جز او نباشد و اوست ارجمند و حکیم . دیده‌ها را بر او راهی نیست و اوست که دیده‌ها را دریابد و اوست بر پنهانی‌ها آگاه و بر کارها دانا . از دیدن ، کسی و صفش را نیابد و بر چگونگی او ، از نهان و آشکار دست نیازد ؛ مگر او - عزوجل - راه نماید و خود بشناساند .

گواهی می‌دهم که او « الله » است ؛ همو که تنزهش سراسر روزگاران را فراگرفته و پرتو اش ابدیت را شامل است . فرمانش را بی‌مشاور اجرا کند و تقدیرش را بی‌شریک امضاء و هستی را بی‌یاور سامان دهد . صورت آفرینش او را الگویی نبوده ؛ آفریدگان را بدون یاور و سختی و حيله ، هستی بخشیده است . جهان با ایجاد او موجود و با آفرینش او پدیدار شده است . پس اوست « الله » و معبودی جز او نیست ؛ همو که صنّعش استوار و ساختمان آفرینشش زیباست .

دادگری که ستم روا نمی‌دارد و بخشنده‌ترینی که کارها به او بازمی‌گردد و گواهی می‌دهم او الله است که هر هستی در برابر بزرگی‌اش فروتن و در مقابل ارجمندی‌اش رام و به توانایی‌اش تسلیم و به هیبتش خاضع است .

پادشاه هستی‌ها و چرخاننده‌ی سپهرها و رام‌کننده‌ی آفتاب و ماه که هر یک تا اجل معین جریان یابند . « او پرده‌ی شب را به روز و پرده‌ی روز را به شب بپیچد » (زمر / ۵) »

که شتابان در پی روز است « (اعراف / ۵۴) هم او شکننده‌ی هر ستمگر باطل‌گرا و نابودکننده‌ی هر شیطان سرکش است .

نه او را ناسازی باشد و نه برایش مانندی و انبازی . یکتا و بی‌نیاز ، « نه زاده و نه زاییده‌شده و او را همتایی نبوده » . (اخلاص / ۴ - ۳) خداوند یگانه و پروردگار بزرگوار است .

بخواهد و به انجام رساند ؛ اراده کند و حکم نماید ؛ بداند و بشمارد ؛ بمیراند و زنده کند ؛ نیازمند و بی‌نیاز گرداند ؛ بخنداند و بگریاند ؛ نزدیک آورد و دور برد ؛ بازدارد و عطا کند . اوراست پادشاهی و ستایش . به دست توانای اوست تمام نیکی و هموست بر هر چیز توانا .

« شب را در روز و روز را در شب فرو برد » . (حدید / ۶) جز او خداوندی نباشد ؛ گران‌قدر و آمرزنده ؛ پذیرنده‌ی دعا و افزاینده‌ی عطا ؛ بر شمارنده‌ی نفس‌ها و پروردگار پری و انسان .

چیزی بر او مشکل ننماید . فریادِ فریادکنندگان ، او را آزرده نکند و اصرارِ اصرارکنندگان ، او را به ستوه نیاورد . نیکوکاران را نگاهدار و رستگاران را یار ، مؤمنان را صاحب اختیار و جهانیان را پروردگار است ؛ همو که در همه‌ی احوال ، سزاوار سپاس و ستایش آفریدگان است .

او را ستایش فراوان و سپاس جاودانه می‌گوییم در شادی و رنج و آسایش و سختی و به او و فرشتگان و نبشته‌ها و فرستاده‌هایش ایمان داشته .

فرمان او را گردن می‌گذارم و اطاعت می‌کنم و به‌سوی هر آنچه مایه‌ی خشنودی اوست ، می‌شتابم و به حکم و فرمان او تسلیم ؛ چرا که به فرمان‌بری او ، شایق و از کیفر او ، ترسانم ؛ زیرا او خدایی است که کسی از مکرش در امان نبوده و از ستمش ترسان نباشد (زیرا او را ستمی نیست).

بخش دوم: فرمان الهی برای مطلبی مهم

و اکنون به بندگی خویش و پروردگاری او گواهی می‌دهم و وظیفه‌ی خود را در آنچه وحی شده ، انجام می‌دهم ؛ مباد از سوی او عذابی فرود آید که کسی را یارای دور ساختن آن از من نباشد ، هر چند توانش بسیار و دوستی‌اش با من خالص باشد .

خداوندی جز او نیست - چرا که به من هشدار داده که اگر آنچه در حق علی نازل کرده به مردم ابلاغ نکنم ، وظیفه‌ی رسالتش را انجام نداده‌ام . و خود او تبارک و تعالی امنیت از آزار مردم را برایم تضمین کرده و البته که او بسنده و بخشنده است .

پس آن‌گاه خداوند چنین وحی‌ام فرموده: « به نام خداوند همه مهرِ مهرورز » ، « ای فرستاده‌ی ما! آنچه از سوی پروردگارت بر تو فرو فرستادیم » (مائده / ۶۷) درباره‌ی علی و جانشینی او « به مردم برسان ؛ وگرنه رسالت خداوندی را به انجام نرسانده‌ای و او تو را از آسیب مردمان نگاه می‌دارد » . (مائده / ۶۷)

هان مردمان! در تبلیغ آنچه خداوند بر من نازل فرموده، کوتاهی نکرده‌ام و اکنون سبب نزول آیه را بیان می‌کنم: همانا جبرئیل از سوی سلام، پروردگارم - که تنها او سلام است - سه مرتبه بر من فرود آمد و فرمانی آورد که در این مکان به پا خیزم و به هر سفید و سیاهی اعلام کنم که علی بن ابی طالب، برادر و وصی و جانشین من در میان امت و امام پس از من است.

همو که جایگاه‌اش نسبت به من، به سان هارون نسبت به موسی است؛ مگر این که پیامبری پس از من نخواهد بود و او پس از خدا و رسول او صاحب اختیار شماس است و خداوند تبارک و تعالی آیه‌ای بر من نازل فرموده که: «همانا تنها ولی و سرپرست و صاحب اختیار شما، خداوند و پیامبرش و مؤمنانی‌اند که نماز به پا می‌دارند و در رکوع زکات می‌پردازند». (مائده / ۵۵) و قطعاً علی بن ابی طالب، نماز به پا داشته و در رکوع زکات پرداخته و پیوسته خداخواه است.

و من از جبرئیل درخواستم که از خداوند سلام اجازه کند و مرا از مأموریت تبلیغ به شما معاف دارد؛ زیرا کمی پرهیزکاران و فزونی منافقان و دسیسه‌ی ملامت‌گران و مکر مسخره‌کنندگان اسلام را می‌دانم؛ همانان که خداوند در وصفشان در کتاب خود فرموده: «به زبان می‌گویند آن را که در دل‌هایشان نیست» (فتح / ۱۱) و می‌شمارند «آن را اندک و آسان، حال آن که نزد خداوند بس بزرگ است». (نور / ۱۵)

و نیز از آن روی که منافقان ، بارها مرا آزار رسانیده‌اند تا بدانجا که مرا اُذُن (سخن شنو و زودباور) نامیده‌اند ؛ به خاطر همراهی افزون و تمایل و پذیرش علی از من و توجه ویژه‌ی من به او ، تا بدانجا که خداوند آیه‌ای فرو فرستاده:

« و از آنان‌اند کسانی که پیامبر خدا را آزرده و گویند: او سخن‌شنو و زودباور است . بگو: آری ، او سخن‌شنوست » . (توبه / ۶۱)

علیه آنان که گمان می‌کنند او تنها سخن می‌شنود ؛ « لیکن به خیر شماس است . او (پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم) به خدا ایمان دارد و اهل ایمان را تصدیق کرده ، راست‌گو می‌انگارد؛ و هم او رحمت است برای ایمانیان شما و البتّه برای آنان که او را آزار دهند ، عذابی دردناک خواهد بود » . (توبه / ۶۱)

و اگر می‌خواستم نام گویندگان چنین سخنی را بر زبان آورم و به آنان اشارت کنم و مردم را به سویشان هدایت کنم (که آنان را شناسایی کنند) می‌توانستم ؛ لیکن به خدا سوگند در کارشان کرامت نموده ، لب فروبستم .

با این حال خداوند از من خشنود نخواهد شد ؛ مگر فرمان او را در حقّ علی به شما ابلاغ کنم . آن‌گاه پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم چنین خواند: « ای پیامبر! آنچه از سوی پروردگارت بر تو فرود آمده » (مائده / ۶۷) در حقّ علی ، « ابلاغ کن وگرنه رسالت او را انجام نداده‌ای و البتّه خداوند تو را از آسیب مردمان ، نگاه می‌دارد » . (مائده / ۶۷)

بخش سوم: اعلان رسمی ولایت و امامت دوازده امام علیهم السلام

هان مردمان! بدانید این آیه درباره‌ی اوست . ژرفای آن را بفهمید و بدانید که خداوند او را سرپرست و امام شما قرار داده و پیروی‌اش را بر مهاجران و انصار واجب کرده و بر پیروان آنان در نیکی، و بر صحرانشینان و شهروندان، و بر عجم و عرب و آزاده و برده و کوچک و بزرگ و سفید و سیاه و هر یکتاپرست ؛ اجرای گفتار و فرمانش لازم ، امرش نافذ ، ناسازگارش رانده ، پیرو و باورکننده‌اش در مهر است .

البتّه که خداوند ، او و شنوایان سخنش و پیروان راهش را آمرزیده است .

هان مردمان! برای آخرین بار در این اجتماع به پا ایستاده ، (با شما سخن می‌گویم .) سخنم را شنیده ، پیروی کنید و فرمان پروردگارتان را گردن گذارید که خداوند عزّوجلّ صاحب اختیار و سرپرست و معبود شماست و سپس سرپرست شما ، فرستاده و پیامبر اوست که اکنون با شما سخن می‌گوید و پس از من به فرمان او ، علی ولی و امام شماست .

سپس امامت ، در فرزندان من از نسل علی خواهد بود تا برپایی رستاخیز که خدا و رسول او را دیدار کنید . روا نیست مگر آنچه خدا و رسول او و امامان روا دانند و ناروا نباشد مگر آنچه آنان ناروا دانند و خداوند عزّوجلّ هم روا و هم ناروا را به من

شناسانده و من آموخته‌هایم را از کتاب خدا و حلال و حرام او را در اختیار علی گذاشته‌ام .

هان مردمان! او را برتر دانید ؛ هیچ دانشی نیست مگر این‌که خداوند در جان من نبشته و من تمامی آن را در جان علی ، امام پرهیزکاران ، ضبط کرده‌ام و دانشی نبوده مگر آن‌که به علی آموخته‌ام . او پیشوای روشنگر است که خداوند در سوره‌ی یاسین از او گفت‌وگو کرده: « و علم هر چیز را در امام مبین برشمردیم ». (یس / ۱۲)

هان مردمان! او را فراموش نکنید و از امامتش برنتابید و از سرپرستی‌اش نگریزید ؛ چرا که شما را به درستی و راستی خوانده و خود نیز بدان عمل می‌کند . او باطل را نابود کرده و شما را از آن بازدارد و هرگز نکوهشِ نکوهش‌گران او را از کار خدا باز ندارد . او نخستین مؤمن به خدا و رسول اوست و کسی در ایمان به من ، از او سبقت نجسته و همو جان خود را فدای رسول‌خدا کرده و با او همراه بوده است . تنها او همراه رسول‌خدا عبادت می‌کرد و جز او از مردان کسی چنین نبود . علی اوّلین نمازگزار و پرستش‌کننده‌ی همراه من است .

از جانب خدا به‌او دستور دادم تا (در شب هجرت) در بستر من بیارامد و او نیز فرمان برده ، پذیرفت که جان خود را فدای من کند .

هان مردمان! او را برتر بدانید که خداوند او را برتری داده و پیشوایی او را پذیرا باشید که خداوند او را (به امامت) نصب کرده است .

هان مردمان! او امام از جانب خداست و خداوند هرگز توبه‌ی منکر او را نپذیرد و چنین کسی را نیامرزد. این است روش قطعی خداوند درباره‌ی ناسازگار با امامت علی و حتماً او را به عذاب دردناک جاودانه کیفر خواهد کرد. پس، از مخالفت او بهراسید؛ و گرنه خواهید افتاد «در آتشی که آتش‌گیره‌ی آن مردمان‌اند و سنگ» (تحریم / ۶) «که برای حق‌ستیزان آماده شده است». (آل‌عمران / ۱۳۱)

هان مردمان! به خدا که پیامبران پیشین به ظهورم بشارت داده‌اند و همانا من فرجام آنان و برهان بر آفریدگان آسمانیان و زمینیانم. آن‌کس که راستی و درستی مرا باور نکند، به کفر جاهلی گذشته درآمده و تردید در سخنان امروزم، همسنگ تردید در تمامی محتوای رسالت من است

و ناباوری در امامت یکی از امامان، به‌سان ناباوری در تمامی آنان است و جایگاه ناباوران امامت ما، آتش دوزخ خواهد بود.

هان مردمان! خداوند عزوجلّ از روی منت و احسان خویش، این برتری را به من پیش‌کش کرده و خدایی جز او نیست. هشدار که تمامی ستایش‌های من در تمامی روزگاران و هر حال و مقام، ویژه‌ی اوست.

هان مردمان! علی را برتر دانید که او برترین مردان و زنان ، پس از من است تا آن هنگام که آفرینش برپاست و روزی‌شان فرود آید . دور دور باد ، از مهر خداوند و خشم خشم باد ، بر آن که این گفته‌ام را نپذیرد و با من سازگار نباشد .

هان! آگاه باشید جبرئیل از سوی خداوند خبرم داد: هر که با علی ستیزد و بر ولایت او گردن نگذارد ، نفرین و خشم من بر او باد . « البته بایست هر کس بنگرد که برای فردای خویش چه پیش فرستاده . پس تقوا پیشه کنید » (حشر / ۱۸) و از ناسازی با علی پرهیزید ؛ « مباد که گام‌هایتان پس از استواری در لغزد » (نحل / ۹۴) « و همانا خداوند بر کردارتان آگاه است » . (حشر / ۱۸)

هان مردمان! او هم جوار و همسایه‌ی خداوند است که در کتاب گران‌قدر خود (قرآن) او را یاد کرده و درباره‌ی ستیزندگان با او فرموده: « مبادا کسی در روز قیامت بگوید: افسوس که درباره‌ی هم‌جوار و همسایه‌ی خداوند کوتاهی کرده‌ام » . (زمر / ۵۶)

هان مردمان! در قرآن اندیشه کنید و ژرفای آیات آن را دریابید و بر محکמתش نظر کنید و از متشابهات آن پیروی ننمایید . به خداوند سوگند که باطن‌ها و تفسیر آن را روشن نمی‌کند مگر همین که دست و بازوی او را گرفته و بالا آورده‌ام و اعلام می‌دارم:

هر آن کس که من سرپرست اویم ، این علی سرپرست اوست و او علی ، فرزند ابی طالب ، برادر و وصی من است ؛ ولایت و سرپرستی او حکمی از سوی خداست که بر من فروفرستاده است .

هان مردمان! همانا علی و پاکان از فرزندانم از نسل او ، یادگار گران سنگ کوچک ترند و قرآن ، یادگار ارزشمند بزرگ تر . هر یک از این دو از دیگر همراه خود حکایت می کند و با آن سازگار است . آن دو هرگز از هم جدا نمی شوند تا در حوض کوثر بر من وارد شوند .

هان! آنان امانت داران خداوند در میان آفریدگان و حاکمان او ، در زمین اند . هشدار که من وظیفه ی خود را ادا کردم . وظیفه ام را ابلاغ کردم و به گوش شما رساندم . هشدار که روشن نمودم .

بدانید که این سخن خدا بود و من از سوی او سخن گفتم . هان بدانید! هرگز به جز این برادرم ، کسی نباید « امیرالمؤمنین » خوانده شود . هشدار که پس از من ، امارت مؤمنان برای کسی جز او روا نباشد .

بخش چهارم: بلند کردن امیرالمؤمنین علیه السلام بدست رسول خدا (ص)

سپس فرمود: مردمان! کیست سزاوارتر از شما یان به شما؟ گفتند: خداوند و رسول او . آن گاه فرمود: آن که من سرپرست اویم ، پس این علی ولی و سرپرست اوست . خداوندا! پذیرای ولایت او را دوست بدار و دشمن او را دشمن دار و یار او را یاری کن و رهاکننده ی او را تنها گذار .

هان مردمان! این علی است برادر و وصی و نگاهبان دانش من و جای‌نشین من در میان امت و ایمان آورندگان به من و بر تفسیر کتاب خدا . او مردمان را به سوی خدا بخواند و به آنچه موجب خشنودی اوست ، عمل کند و با دشمنان او ستیز نماید .

او سرپرست فرمانبرداری خدا باشد و بازدارنده از نافرمانی او . همانا اوست جانشین رسول‌الله و فرمانروای ایمانیان و از سوی خدا ، پیشوای هدایتگر . اوست پیکارکننده‌ی با پیمان‌شکنان و رویگردانان از راستی و درستی و به‌دررفتگان از دین .

خداوند فرماید: «فرمان من دگرگونی نمی‌پذیرد» . (ق / ۲۹) پروردگارا! اکنون به فرمان تو می‌گویم: خداوندا! دوست‌داران او را دوست دار و دشمنانش را دشمن . پشتیبانان او را پشتیبانی و یارانش را یاری کن و خودداری‌کنندگان از یاری‌اش را رها کن . ناباورانش را از مهرت بران و خشم خود را بر آنان فرود آور .

معبودا! تو خود در هنگام بیان ولایت علی و برپایی او فرمودی: «امروز آیین شما را به کمال و نعمتم را برای شما تمام نمودم و با خشنودی ، اسلام را دین شما قرار دادم» . (مائده / ۳) و فرمودی: «همانا ، دین نزد خدا تنها اسلام است» (آل‌عمران / ۱۹)

و نیز فرمودی: «و آن‌که به جز اسلام دینی بجوید ؛ از او پذیرفته نبوده ، در جهان دیگر ، در شمار زیان‌کاران خواهد بود» . (آل‌عمران / ۸۵) خداوندا! تو را گواه می‌گیرم که پیام تو را به مردمان رساندم.

بخش پنجم: تاکید بر توجه امت به مسئله امامت

هان مردمان! خداوند عزوجلّ دین را با امامت علی تکمیل نمود . اینک آنان که از او و جانشینانش از فرزندان من و از نسل او - تا برپایی رستاخیز و عرضه‌ی بر خدا - پیروی نکنند ، « کرده‌هایشان در دو جهان بیهوده بوده » ؛ (بقره / ۲۱۷)

« و در آتش دوزخ جاودانه خواهند بود ». (توبه / ۱۷) « به گونه‌ای که نه از عذابشان کاسته و نه برایشان فرصتی برای نجات خواهد بود ». (بقره / ۱۶۲)

هان مردمان! این علی است یاورترین ، سزاوارترین ، نزدیک‌ترین و گران‌قدرترین شما نزد من و خداوند عزوجلّ و من از او خشنودیم .

آیه‌ی رضایتی در قرآن نیست مگر درباره‌ی او و هرگاه خداوند ایمانیان را خطابی نموده ، به او آغاز کرده و آیه‌ی ستایشی نازل نگشته مگر درباره‌ی او و در سوره‌ی « هل أتى علی الإنسان » گواهی بر بهشت نداده مگر برای او و آن را در حقّ غیر او فرو نیاورده و به وسیله‌ی آن جز او را نستوده است .

هان مردمان! علی یاور دین خدا و دفاع‌کننده‌ی از رسول اوست و هم او پرهیزکار ، پاکیزه و رهنمای ارشاد شده به دست خود خداست . پیامبرتان برترین پیامبران ، جانشینش در میان شما برترین جانشینان و فرزندانش برترین اوصیایند .

هان مردمان! فرزندان پیامبران از نسل آنان‌اند و فرزندان من از نسل امیرالمؤمنین علی .
هان مردمان! به‌راستی که شیطانِ اغواگر ، آدم را با رشک ، از بهشت راند . مباد شما به
علی رشک ورزید که آن‌گاه کرده‌هایتان نابود و گام‌هایتان لغزان خواهد شد .
آدم به خاطر یک اشتباه ، به زمین هبوط کرد ، حال آن‌که برگزیده‌ی خدای عزوجلّ بود
؛ پس چگونه خواهید بود که شما شمايید و دشمنان خدا نیز از میان شمايند .

هشدار! که با علی نمی‌ستیزد مگر شقی و سرپرستی‌اش را نمی‌پذیرد مگر رستگار
پرهیزکار و به او نمی‌گردد مگر ایمان‌دار بی‌آلایش و به خدا سوگند سوره‌ی « والعصر »
درباره‌ی او نازل شده است: « به نام خداوند همه مهرِ مهرورز ، به زمان سوگند که انسان
در زیان است » . (والعصر / ۲ - ۱) مگر علی که ایمان آورده و به درستی و شکیبایی
آراسته است .

هان مردمان! خدا را گواه می‌گیرم که پیام او را به شما رساندم و « بر فرستاده ،
وظیفه‌ای جز بیان روشن نیست » . (عنکبوت / ۱۸ - نور / ۵۴)

هان مردمان! « تقوا پیشه کنید همان‌گونه که بایسته است و نمیرید جز با شرفِ اسلام » .
(آل‌عمران / ۱۰۲)

بخش ششم: اشاره به کارشکنی های منافقین

هان مردمان! «ایمان آورید به خدا و رسول او و نوری که» (تغابن / ۸) همراهش فرود آمده «پیش از آن که چهره‌ها را تباه و باژگونه کنیم، یا چونان اصحاب روز شنبه (یهودیانی که بر خدا نیرنگ آوردند) رانده شوید». (نساء / ۴۷)

به خدا سوگند که مقصود خدا از این آیه، گروهی از صحابه‌اند که آنان را با نام و نسب می‌شناسم؛ لیکن به پرده‌پوشی کارشان مأمورم. آنک هر کس پایه‌ی کار خویش را مهر یا خشم علی در دل قرار دهد و بداند که ارزش عمل او، وابسته به آن است.

هان مردمان! نور از سوی خداوند عزوجل در جان من، سپس در جان علی بن ابی طالب و آن‌گاه در نسل او تا قائم مهدی - که حق خدا و تمامی حق ما را می‌ستاند - جای گرفته است؛ چرا که خداوند عزوجل ما را دلیل و حجت قرار داده بر کوتاهی‌کنندگان به عمد، ستیزه‌گران، ناسازگاران، خائنان و گنه‌کاران و ستمگران و غاصبان از تمامی جهانیان.

هان مردمان! هشدارتان می‌دهم: همانا من رسول خدایم. پیش از من نیز رسولانی آمده و سپری شده‌اند. پس آیا اگر بمیرم یا کشته شوم، به جاهلیت برمی‌گردید؟ «و آن‌که به قهقرا برگردد، هرگز خدا را زیانی نخواهد رسانید و او سپاس‌گزاران شکیبیا را پاداش خواهد داد». (آل عمران / ۱۴۴) هان! علی و فرزندان من از نسل او، دارای کمال شکیبایی و سپاس‌گزاری‌اند.

هان مردمان! «اسلامتان را بر من منت نگذارید»؛ (حجرات / ۱۷) و بر خدا نیز، که اعمالتان را بیهوده و تباه خواهد کرد و او بر شما خشم خواهد گرفت و شما را به «شعله‌ای از آتش و مس گداخته» (الرحمن / ۳۵) گرفتار خواهد کرد. به یقین پروردگار شما در «کمین‌گاه است». (فجر / ۱۴)

هان مردمان! به‌زودی پس از من امامانی خواهند آمد و «شما را به آتش خواهند خواند. آنان در روز رستاخیز، تنها و بی‌یاور خواهند بود». (قصص / ۴۱)

هان مردمان! آگاه باشید که خداوند و من از آنان بیزاریم.

هان مردمان! حتماً آنان و یاران و پیروان و تابعانشان «در پست‌ترین جایگاه آتش خواهند بود» (نساء / ۱۴۵) و «چه جایگاه بدی است منزل متکبران». (نحل / ۲۹)
هان! که آنان اصحاب صحیفه‌اند. اکنون هر کس در صحیفه‌ی خود نظر کند!!

هان مردمان! اینک جانشینی خود را به عنوان امامت و وراثت به امانت به جای می‌گذارم در نسل خود تا برپایی روز رستاخیز و اکنون، مأموریت تبلیغی خود را انجام دادم تا برهان بر هر شاهد و غایب باشد و نیز بر همه‌ی آنان که زاده شده یا نشده‌اند. «پس بایسته است، این سخن را حاضران به غایبان و فرزندان به فرزندان تا برپایی رستاخیز ابلاغ کنند.» و به زودی گروهی پس از من، امامت را چپاول کرده، با پادشاهی جابه‌جا کنند.

هان! خشم خدا بر غاصبان و چپاول‌گران و البته به زودی « به کار شما ، جن و انس »
(الرحمن / ۳۱) خواهد پرداخت . آن‌که می‌پردازد - عذاب خواهد کرد - و « شعله‌های
آتش و مس گداخته بر سر شما ریخته خواهد شد و در آن هنگام هرگز یاری نمی‌شوید
» . (الرحمن / ۳۵)

هان مردمان! همانا خداوند عزوجل شما را به خود رها نخواهد کرد « تا ناپاک را از
پاک جدا کند و هر آینه خداوند شما را بر غیب آگاه نمی‌سازد » . (آل عمران / ۱۷۹)

هان مردمان! هیچ سرزمینی نیست مگر این‌که خداوند به خاطر تکذیب اهل آن - حق را
- آن را پیش از برپایی رستاخیز نابود خواهد کرد و آن سرزمین را به امام مهدی
خواهد سپرد و حتماً خداوند وعده‌ی خود را انجام خواهد داد .

هان مردمان! شمار فزونی از گذشتگان شما ، گمراه شدند و خداوند نابودشان کرد و همو
نابودکننده‌ی آیندگان است . خداوند فرموده:

« آیا پیشینیان را تباه نکردیم؟ و در پس آنان ، آیندگان را نابود نساختم؟ آری با
مجرمان این چنین کنیم . وای بر ناباوران در روز رستاخیز » . (مرسلات / ۱۹ - ۱۶)

هان مردمان! همانا خداوند مرا فرمان داده و بازداشته و من نیز به دستور او به علی امر
و نهی کرده‌ام ؛ پس دانش امر و نهی در نزد علی است . فرمان او را بشنوید تا سلامت
مانید و اطاعتش کنید تا هدایت شوید و از آنچه باز می‌دارد ، خودداری کنید تا راه
یابید و به سوی مقصد او حرکت کنید « و هرگز راه‌های پراکنده ، شما را از راه او
باز ندارد » . (انعام / ۱۵۳)

بخش هفتم: پیروان اهل بیت علیهم السلام و دشمنان ایشان

هان مردمان! خداوند را صراط مستقیم منم که فرمان به پیروی آن داده و سپس علی و آن‌گاه فرزندانم از نسل او ، پیشوایان هدایت‌اند که به راستی و درستی راه می‌برند « و با حق دادگری می‌کنند ». (اعراف / ۱۵۹) سپس چنین خواند:

« به نام خداوند همه مهرِ مهرورز »

« تمامی ستایش‌ها ویژه‌ی پروردگار جهانیان است . همو که به همه‌ی آفرینش مهر می‌ورزد و به ویژه‌گان ، مهر ویژه دارد . فرمانروای روز جزاست . خداوندا! تنها تو را می‌پرستیم و تنها از تو یاری می‌جوییم . ما را به صراط مستقیم راهنمایی کن .

راه آنان که بر ایشان منت نهاده ، نعمتشان بخشیدی ؛ نه راه خشم‌شدگان و نه راه گمراهان! « (حمد / ۷ - ۱)

و آن‌گاه ادامه داد: این سوره درباره‌ی من نزول یافته و به خدا سوگند شامل امامان است و به آنان اختصاص یافته . آنان‌اند اولیای خدا که « ترس و اندوهی برایشان نباشد ». (یونس / ۶۲) هان! « همانا حزب الاهی چیره خواهد بود ». (مائده / ۵۶)

هان! ستیزندگانِ آنان گمراه و نابخرد و همکاران شیاطین‌اند که « برای گمراهی مردمان ، سخنان بیهوده را به یکدیگر می‌رسانند ». (انعام / ۱۱۲)

هشدار! خداوند در کتاب خود از دوستان امامان چنین یاد کرده:

« (ای پیامبر ما!) نمی‌یابی ایمان آورندگان به خدا و روز بازپسین را که ستیزه‌گرانِ خدا و رسول او را دوست بدارند؛ گرچه پدران، فرزندان، برادران و خویشان‌شان باشند. خداوند ایمان را در دل‌هایشان تثبیت فرموده و با روحی از سوی خود، ایشان را تأیید نمود و آنان را جاودانه در بهشت‌هایی درخواهد آورد که از زیر درختان آنها، نهرها جاری است. خداوند از آنان خشنود است و آنان از خداوند. همانانند حزب خدا. هشدار که حزب الاهی رستگاران‌اند. » (مجادله / ۲۲)

هان! دوستداران امامان، مؤمنانی هستند که خداوند عزوجلّ چنین توصیف فرموده: « آنان که ایمان آورده، باور خود را به شرک نیالوده‌اند؛ پس ایشان در امان‌اند و راه یافتگان. » (انعام / ۸۲)

هشدار! یاران پیشوایان به باور رسیدگان‌اند و « دور از تردید و انکار ». (حجرات / ۱۵)

هشدار! ایشان با آرامش و سلامت به بهشت درخواهند شد. « و فرشتگان، با رفاه و تسلیم آنان را پذیرفته » (انبیاء / ۱۰۳) می‌گویند: « درود بر شمایان، اکنون پاکیزه شده‌اید! در بهشت، جاودانه درآید » (زمر / ۷۳)

هان! بهشت پاداش دوستان امامان است که « در آن بی حساب روزی داده خواهند شد
« (غافر / ۴۰) هشدار! دشمنان امامان « در آتش درآیند ». (نساء / ۱۰)

هشدار! که « ناله‌ی افروزش جهنم را - در حالی که شعله‌های آن زبانه می‌کشد -
می‌شنوند و زفیر (صدای بازدم) آن را درمی‌یابند ». (ملک / ۷)

و خداوند در وصفشان فرماید: « هرگاه امتی در جهنم درآید، همتای خود را نفرین کند
تا آن‌که تمامی آنان به یکدیگر بیوندند؛ پسینیان به پیشینیان گویند: پروردگارا! اینان ما
را گمراه کردند؛ پس بر آنان کیفر دو چندان از آتش فرود آور. خداوند فرماید: برای
هر دو گروه، کیفر دو چندان خواهد بود ولیکن شما نمی‌دانید ». (اعراف / ۳۸)

هشدار! که خداوند درباره‌ی دشمنان امامان فرماید: « هر گروه از آنان که در جهنم
انداخته شوند، نگاهبانان از آنان می‌پرسند: مگر بر شما ترساننده‌ای نیامد؟ گفتند: چرا!
لیکن تکذیب کرده، گفتیم: خداوند خبری نداده و شما یان نیستید مگر در گمراهی بزرگ
و نیز می‌گویند: اگر سخن خدا را می‌شنیدیم یا اندیشه می‌کردیم، اکنون در میان اهل
آتش نبودیم. پس اینان به گناه خود اعتراف نمودند، پس دور باد دوزخیان از رحمت
خدا » (ملک / ۱۱ - ۸)

هان! یاران امامان « در نهان، از پروردگار خویش ترسانند. آمرزش و پاداش بزرگ
برایشان خواهد بود ». (ملک / ۱۲)

هان! چه بسیار راه است میان شعله‌های آتش و پاداش بزرگ .
هان مردمان! ستیزه‌جوی ما کسی است که خداوند او را ناستوده و نفرین فرموده و یاران
و دوستان ما آنان‌اند که خدا ایشان را ستوده و دوست می‌دارد .
هان مردمان! همانا من انذارگرم و علی بشارت‌دهنده !
هان مردمان! من بیم‌دهنده‌ام و علی راهنماست .
هان مردمان! من پیامبرم و علی وصیّ من است .
هان مردمان! من رسول‌ام و علی ، امام و وصیّ پس از من است و پس از او امامان ،
فرزندان اویند . آگاه باشید! من والد آنان و ایشان از صلب اویند .

بخش هشتم: حضرت مهدی عجل الله فرجه الشریف

آگاه باشید! همانا آخرین امام ، قائم مهدی ، از ماست . هان! او بر تمامی ادیان ، چیره
خواهد بود . هشدار! اوست انتقام‌گیرنده‌ی از ستمکاران . هشدار! اوست فتح‌کننده‌ی
دژها و منهدم‌کننده‌ی آن‌ها .
هشدار! اوست چیره بر تمامی قبایل مشرکان و رهنمای آنان .
هشدار! اوست خون‌خواه تمامی اولیای خدا .
هان! همانا او یاور دین خداست .
هان! او از دریایی ژرف ، پیمان‌هایی افزون گیرد .
هشدار! او هر ارزشمندی را به اندازه‌ی ارزش او و هر نادان و بی‌ارزشی را به اندازه‌ی
نادانی‌اش نشان‌دار کند .

هان! او نیکو و برگزیده‌ی خداست .

هشدار! اوست میراث‌دار دانش‌ها و احاطه‌دار بر ادراک‌ها .

هان! او از پروردگارش خبر دهد و نشانه‌های او را برپا کند و استحکام بخشد .

هشدار! اوست بالیده و استوار .

آگاه باشید! هموست که اختیار امور جهانیان به او سپرده شده .

هان! پیشینیان از قرن‌ها ظهور او را پیش‌گویی کرده‌اند .

هشدار! اوست حجّت پایدار و پس از او حجّتی نخواهد بود . (۳۰) راستی و روشنایی

جز با او نیست .

هان! کسی بر او پیروز نخواهد شد و ستیزنده‌ی او ، یاری نخواهد گشت .

هشدار! او ولیّ خدا در زمین ، داور او در میان مردم و امانت‌دار امور آشکار و نهان

است .

بخش نهم: مطرح کردن بیعت

هان مردمان! من پیام خدا را برایتان آشکار کرده ، تفهیم نموده‌ام و این علی است که

پس از من ، شما را آگاه می‌کند .

اینک شما را می‌خوانم که پس از پایان خطبه ، برای انجام بیعت با او و اقرار به امامتش

، با من و سپس با او دست دهید .

هشدار! من با خدا بیعت کرده‌ام و علی با من پیمان بسته است و اکنون از سوی خدای

عزوجلّ بر امامت او از شما پیمان می‌گیرم .

« (ای پیامبر!) آنان که با تو بیعت کنند ، هر آینه با خدا بیعت کرده‌اند . دست خدا بر فراز دست آنان است و آن کس که بیعت شکند ، به زیان خود شکسته و خداوند آن را که بر پیمان الاهی وفادار باشد ، پاداش بزرگی خواهد داد . « (فتح / ۱۰)

بخش دهم: حلال و حرام، واجبات و محرمات

هان مردمان! همانا حج و عمره از شعایر و آداب خدایی است . « پس زایران خانه‌ی خدا و عمره‌کنندگان بر صفا و مروه بسیار طواف کنند و آن کس که در انجام کار خیر ، فرمان‌برداری کند حتماً خداوند سپاس‌گزار داناست . « (بقره / ۱۵۸)

هان مردمان! در خانه‌ی خدا حج به جای آورید ؛ هیچ خاندانی داخل آن نشد مگر بی‌نیاز شد و مژده گرفت و آن که روی از آن برتافت ، بی‌بهره و نیازمند گشت .

هان مردمان! مؤمنی در موقف (عرفات و مشعر و منا) نماند مگر این که خداوند گناهان گذشته‌ی او را آمرزید . پس بایسته است که پس از پایان اعمال حج (با پاکی) کار خود را از سر گیرد .

هان مردمان! حاجیان از سوی خداوند کمک شده و هزینه‌های سفرشان جای‌گزین خواهد شد و البته، خداوند پاداش نیکوکاران را تباه نخواهد فرمود .

هان مردمان! خانه‌ی خدا را با دین کامل و ژرفای دانش دیدار کنید و از زیارتگاه‌ها جز با توبه و بازایستادن (از گناهان) برنگردید .

هان مردمان! نماز را به‌پا دارید و زکات پردازید ؛ همان‌سان که خداوند عزوجلّ امر فرموده است . پس اگر زمان بر شما دراز شد و کوتاهی کردید و یا از یاد بردید ، علی صاحب اختیار و تبیین‌کننده‌ی بر شماست . همو که خداوند عزوجلّ پس از من ، او را امانت‌دار خویش در میان آفریدگان نهاده است .

او از من و من از اویم . همانا او و جانشینانش از فرزندان من به پرسش‌هایتان پاسخ داده، آنچه را نمی‌دانید ، به شما می‌آموزند .

هان! روا و ناروا بیش از آن است که آن‌ها را شمارش کرده ، یک‌باره به روا فرمان دهم و از ناروا باز دارم ؛ از این روی مأمورم که از شما پیمان بگیرم که دست در دست من نهدید در پذیرش آنچه از سوی خداوند عزوجلّ درباره‌ی علی امیرمؤمنان آورده‌ام و درباره‌ی اوصیای پس از او که از من و اویند . این امامت در میان آنان پایدار است و فرجام آنان ، مهدی است و استواری پیشوایی تا روزی است که او با خداوندِ قدر و قضا دیدار کند (قیامت).

هان مردمان! شمایان را به هر روا و ناروا (حلال و حرام) رهنمایی کردم و از آن برنمی‌گردم . هان! آن‌ها را یاد آورید و نگه دارید و یکدیگر را به آن توصیه کنید و احکام خدا را دگرگون نسازید .

هشدار! دوباره یاد می‌آورم: هان! نماز به پا دارید و زکات پردازید و به معروف فرمان دهید و از منکر بازدارید . هشدار! برترین بخش امر به معروف این است که به گفته‌ی من - درباره‌ی امامت و ولایت علی و فرزندان او - برسید و سخنم را به دیگران برسانید و غایبان را به پذیرش فرمان من توصیه کنید و آنان را از ناسازگاری با من بازدارید که این سخنان ، فرمان خدا و من است .

(هان!) هیچ امر به معروف و نهی از منکری جز با امام معصوم تحقق و کمال نمی‌یابد .

هان مردمان! قرآن بر شما روشن می‌کند که امامان پس از علی ، فرزندان اویند و من به شما معرفی کردم که آنان از او و از من‌اند ؛ چرا که خداوند در کتاب خود می‌گوید: « امامت را فرمانی پایدار در نسل او قرار داد » (زخرف / ۲۸) و من نیز گفته‌ام: « مادام که به آن دو - قرآن و امامان - تمسک کنید ، گمراه نخواهید شد . »

هان مردمان! پرهیزکاری! پرهیزکاری! از سختی رستخیز پرهیزید ؛ آن‌سان که خداوند عزوجل فرموده: « البتّه زمین لرزه‌ی رستاخیز ، حادثه‌ای بزرگ است » (حج / ۱)

یاد آورید مرگ و قیامت را ، حساب و ترازوها (برای توزین اعمال) را ، محاسبه‌ی در برابر پروردگار جهانیان و پاداش و کیفر را .
پس آن‌که نیکی کرد ، پاداش گیرد و آن‌که بدی کرد ، بهره‌ای از بهشت نخواهد برد .

بخش یازدهم: بیعت گرفتن رسمی

هان مردمان! شمار شما بیش از آن است که در یک زمان با یک دست ، با من بیعت کنید ؛

از این روی خداوند عزوجل دستور فرموده که از شما اقرار زبانی گیرم و پیمان سرپرستی علی امیرالمؤمنین را محکم کنم و نیز بر امامان پس از او که از نسل من و اویند ؛ چرا که گفتم: فرزندانم از نسل اویند .

پس همگان بگویید: «البته که سخنان تو را شنیده ، پیروی می‌کنیم و از آن خشنود و بر آن گردن گذاریم و بر آنچه از سوی پروردگاران و پروردگار تو در امامت امامان علی امیرالمؤمنین و دیگر امامان - از صلب او - به ما ابلاغ کردی ، با تو پیمان می‌بندیم ؛ پیمانی با دل و با جان و با زبان و دستانمان .

با این پیمان زنده‌ایم و با آن خواهیم مرد و با این اعتقاد برانگیخته می‌شویم و هرگز آن را دگرگون نکرده ، شک و انکار نخواهیم داشت و هرگز از عهد خود برنگشته ، پیمان نشکنیم .

ای رسول خدا!) ما را به فرمان خدا پند دادی درباره‌ی علی امیرمؤمنان و امامان پس از او ، فرزندان از نسل او ، حسن و حسین و پیشوایان پس از آن دو که خداوند برپایشان کرده . اینک برای آنان عهد و پیمان از ما گرفته شد ، از دل‌ها و جان‌ها و زبان‌ها و درون‌ها و از دستانمان . هر کس توانست با دست ، و گرنه با زبان بیعت نمود .

دیگر پیمان نخواهیم شکست و خداوند دگرگونی از ما نبیند و از این پس فرمان تو را به نزدیک و دور از فرزندان و خویشان خواهیم رساند و خداوند را بر آن گواه گیریم و او بر گواهی کافی است و تو نیز بر ما گواه باش . «

هان مردمان! اکنون چه می‌گویید؟

البته خداوند هر صدایی را می‌شنود و بر اسرار دل‌ها آگاه است .

« هر آن‌کس که هدایت پذیرد ، به خیر خویش پذیرفته و آن‌که گمراه شد ، به زیان خود رفته . »

(زمر / ۴۱) و آن‌کس که بیعت کند ، حتماً با خداوند پیمان بسته که « دست خدا بالای دست

آن‌هاست » . (فتح / ۱۰)

هان مردمان! آنک با خداوند بیعت کنید و با من پیمان ببندید و با علی امیرمؤمنان و حسن و حسین و با امامان از نسل آنان که پس از ایشان خواهند بود . امامانی که فرمانی پایدار در دنیا و آخرت‌اند . خداوند مکاران را تباه می‌کند و به باوفایان ، مهر می‌ورزد . « هر کس پیمان شکند ، البته به زیان خود گام نهاده و آن‌که بر عهدش پابرجا ماند ، به زودی خدا او را پاداش بزرگی خواهد داد » . (فتح / ۱۰)

هان مردمان! بگویید هر آنچه به شما گفتم و به علی با لقب « امیرالمؤمنین » سلام کنید و اکنون بگویید: « شنیدیم و فرمان می‌بریم . پروردگارا! آمرزشت خواهیم و به سوی توست بازگشت » . (بقره / ۲۸۵) و بگویید: « تمام ستایش و سپاس ، خدایی راست که ما را به این راه هدایت فرمود و گرنه راه نمی‌یافتیم و البته فرستادگان پروردگارمان به درستی آمده‌اند » . (اعراف / ۴۳)

هان مردمان! برتری‌های علی بن ابی‌طالب نزد خداوند عزوجلّ - که در قرآن نازل فرموده - بیش از آن است که من یک‌باره برشمارم ؛ پس هر کس از مقامات او خبر داد و آن‌ها را شناخت ، او را باور کنید .

هان مردمان! « فرمان‌بردار از خدا و فرستاده‌ی او » (احزاب / ۷۱) و از علی و امامان که نام بردم ، « به رستگاری بزرگی دست یافته است » . (احزاب / ۷۱)

هان مردمان! سبقت جویان به بیعت و پیمان و سرپرستی او و سلام‌کنندگان بر او با لقب
« امیرالمؤمنین » ، رستگاران‌اند و در بهشت‌های پر بهره خواهند بود .

هان مردمان! آنچه خدا را خشنود می‌کند بگویید و اگر شما و تمامی زمینیان کفران
ورزند ، « خدا را زیانی نخواهد رسید » . (آل عمران / ۱۴۴)

خداوندا! پیامرزیمان آورندگان به آنچه را ادا کرده و فرمان دادم و بر انکارکنندگان
کافر ، خشم گیر! والحمد لله رب العالمین .